

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 84.317 van 22 december 1999
in de zaak A. 88.320/IX-2117.**

In zake : Petrus DE JAECK,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. DE LAT,
kantoor houdende te HERENTALS,
Lierseweg 238

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
minister van Financiën.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE IXe KAMER,

Gezien het verzoekschrift van 9 december 1999 waarin Petrus DE JAECK bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging vordert van "de beslissing van de Eerstaanwezend Inspecteur-Diensthooft van 30 november 1999, bevestigd in een aangetekend schrijven van dezelfde datum, gericht aan verzoekende partij, om op 14 december 1999 om 9.00 uur als derde getuigenis af te leggen inzake de belastingplichtige vennootschappen NV IMBOMA en NV HAMAMELIS PROPERTY, o.m. verwijzend naar artikel 325, 2de lid W.I.B. 92";

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 9 december 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 13 december 1999, om 11.00 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad
L. HELLIN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat J. DE LAT, die verschijnt voor verzoeker, en van inspecteur J. DE VLEESCHOUWER, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd P. DE WOLF;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Bij aangetekende brief van 30 november 1999 roept A. WINDEY, eerstaanwezend inspecteur-diensthooft van het ministerie van Financiën bij de Eerste Bijzondere Belastinginspectie te Gent, verzoeker op om op 14 december 1999 om 9.00 uur "als getuige het verhoor inzake de (...) vennootschappen NV IMBOMA en NV HAMAMELIS PROPERTY bij te wonen".

In verband met de draagwijdte van de verplichting getuigenis af te leggen citeert hij in dezelfde brief artikel 325, tweede lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna genoemd : WIB92) en vestigt verder de aandacht van verzoeker op de strafbepalingen van artikel 452 WIB92.

1.2. Volgens verzoeker wordt hierop bij de betrokken ambtenaar telefonisch geïnformeerd en gevraagd op welke daden en feiten de oproeping en zijn af te leggen getuigenis betrekking hebben en waarover precies het verhoor zou gaan. Hierop zou, steeds volgens verzoeker, de betrokken ambtenaar weigeren antwoord te geven.

1.3. Verzoeker zet ook uiteen dat in maanden voorafgaand aan de oproeping de betrokken administratie verzoeker als belastingplichtige heeft willen horen, waarop herhaaldelijk gevraagd werd waarover de administratie verzoeker wilde horen.

Verzoeker legt in dat verband een kopie van een aangetekende brief van 22 oktober 1999 neer waarin door een vertegenwoordiger van verzoeker onder meer wordt voorgesteld om de nodige informatie te verstrekken en om in de lijn van artikel 316 WIB92 de vragen schriftelijk voor te leggen, zodat verzoeker "hierop met kennis van zaken zou kunnen antwoorden".

1.4. Met een aangetekende brief van 7 december 1999 vraagt verzoeker om zijn principiële betwisting met betrekking tot het getuigenverhoor te willen voorleggen aan het hoofdbestuur.

1.5. Met een aangetekende brief van 9 december 1999 wordt door de verwerende partij aan verzoeker vervolgens meegedeeld dat het aangekondigde getuigenverhoor wordt uitgesteld gelet op het "verzoek tot voorlegging aan het hoofdbestuur, geformuleerd in (...) voormeld schrijven";

2. Over de bevoegdheid van de Raad van State.

2.1. Overwegende dat de verwerende partij in haar nota van 10 december 1999 de exceptie van onbevoegdheid van de Raad van State inroept; dat zij hierbij het volgende stelt :

"1. Bij artikel 4 van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, wordt artikel 569, eerste lid, van het Gerechtelijk wetboek aangevuld als volgt :

'(de rechtbank van eerste aanleg neemt kennis): ... 32° van geschillen betreffende de toepassing van een belastingwet'.

Deze bepaling is in werking getreden op 6 april 1999.

2. Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 4 van de voormelde wet van 23 maart 1999 blijkt duidelijk dat het in de bedoeling lag van de wetgever om het fiscaal contentieux (behoudens de betwisting van normatieve fiscale bepalingen) volledig te integreren in de rechterlijke macht en dat die bepaling dan ook doelbewust zeer algemeen werd verwoord (Memorie van toelichting, Parl. St., Kamer, 1997-1998, 1342/1, p. 35).

3. De aangevochten beslissing is een beslissing met individuele strekking die genomen is op basis van de artikelen 322 en 325, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Indien verzoeker deze beslissing aanvecht, is er duidelijk enkel sprake van een geschil betreffende de toepassing van een belastingwet.

4. In casu is de Raad van State niet bevoegd om kennis te nemen van een annulatieberoep tegen de aangevochten beslissing en dus evenmin van een schorsingsvordering bij uiterst dringende noodzakelijkheid. De vordering dient derhalve afgewezen te worden.";

2.2. Overwegende dat verzoeker ter zitting tegenspreekt dat de Raad van State niet bevoegd zou zijn en dat zijn uiteenzetting in dat verband erop neerkomt dat de oproeping van verzoeker om als getuige gehoord te worden krachtens artikel 325 WIB92 geen belastinggeschil is in de zin van artikel 569, eerste lid, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek en dat de omstandigheid dat het verhoor van getuigen geregeld wordt in het WIB92 van die bepaling nog geen belastingwet maakt zodat de Raad van

State uitsluitend bevoegd gebleven is voor een geschil over het verhoor van getuigen;

2.3. Overwegende dat in een kort geding de Raad van State maar een beperkt onderzoek kan wijden aan excepties van onbevoegdheid of van onontvankelijkheid; dat zulks des te meer geldt in een procedure waarin een verzoekende partij vraagt dat de Raad van State bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging zou bevelen; dat echter vooral van belang is dat de verzoekende partij er zich minder behoorlijk tegen in bescherming kan nemen dan in de procedure ten gronde; dat het aan de verzoekende partij is dat de wetgever het recht op een kort geding heeft verleend; dat het dan ook past dat, tenzij wanneer zijn beperkt onderzoek uitwijst dat de exceptie een hoge graad van ernst vertoont, de Raad van State de exceptie veeleer zou verwerpen dan aannemen; dat daarbij komt dat de schade die de Raad van State toebrengt door in de fase van het kort geding een beroep onontvankelijk te verklaren dat achteraf, in de definitieve fase van het proces, toch ontvankelijk blijkt te zijn, normaal -zeker wanneer het zoals te dezen, over een individuele beslissing gaat- groter is dan de schade die hij berokkent in het tegenovergestelde geval : in het eerste geval kan het moeilijk te herstellen ernstig nadeel zich voltrokken hebben, in het tweede geval zal alleen maar voor een tijdlang een administratieve beslissing zonder reden geschorst zijn;

2.4. Overwegende dat te dezen bijgevolg moet nagegaan worden of de ingeroepen exceptie van onbevoegdheid een zo hoge graad van ernst vertoont dat de Raad er gevolg moet aan geven; dat voor dat onderzoek de Raad van State aangewezen is op de door de verwerende partij aangehaalde wettekst zelf en op de voorbereidende handelingen van die tekst; dat de verwerende partij zich terzake beroept op artikel 569, eerste lid, 32°, van het

Gerechtelijk Wetboek, zoals aangevuld bij artikel 4 van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, die de rechtbanken van eerste aanleg bevoegdheid geeft voor de beslechting "van geschillen betreffende de toepassing van een belastingwet"; dat om uit te maken wat bedoeld wordt met "geschillen betreffende de belastingwet" die bepaling mag samengelezen worden met artikel 632 van hetzelfde wetboek, zoals vervangen bij artikel 7 van de reeds genoemde wet van 23 maart 1999 en die als volgt luidt :

"Art. 632. Ieder geschil betreffende de toepassing van een belastingwet staat ter kennisneming van de rechter die zitting houdt ter zetel van het Hof van beroep in wiens rechtsgebied het kantoor gelegen is waar de belasting is of moet worden geïnd of, indien het geschil geen verband houdt met de inning van een belasting, in wiens gebied de belastingdienst is gevestigd die de bestreden beschikking heeft getroffen. Wanneer evenwel de procedure in het Duits wordt gevoerd, is alleen de rechtbank van eerste aanleg van Eupen bevoegd.

De Koning kan andere rechters in het rechtsgebied van het Hof van beroep aanwijzen, die kennis nemen van geschillen betreffende de toepassing van een belastingwet. Hij bepaalt het gebied waarbinnen de rechter territoriaal bevoegd is.";

dat uit die samenlezing kan blijken dat de wetgever uitdrukkelijk een onderscheid maakt tussen een geschil met betrekking tot de inning van de belasting en een geschil "dat geen verband houdt met de inning van een belasting" en hiermee derhalve de meest ruime interpretatie aan het begrip "bestreden beschikking" blijkt te willen geven; dat een geschil dat betrekking heeft op de toepassing van een belastingwet aldus ook in de meest ruime zin zou moeten kunnen opgevat worden;

Overwegende dat zulke interpretatie ook steun vindt in de Memorie van Toelichting bij de meergenoemde wet van 23 maart 1999 die over artikel 4 tot aanvulling met een 32° van artikel 569, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek in de Memorie van Toelichting bij de meergenoemde wet van 23 maart 1999 vermeldt wat volgt :

"Dit artikel maakt de kern uit van de voorgestelde hervorming : integratie van het fiscaal contentieux in de rechterlijke macht, meer bepaald bij de bijzondere, exclusieve bevoegdheden van de rechtbank van eerste aanleg.

De terminologie werd ontleend aan artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek. 'Belastingwet' moet, zoals van oudsher wordt aangenomen voor de toepassing van voornoemd artikel, in de materiële betekenis worden verstaan, dus als elk algemeen verbindend fiscaal voorschrift, het weze een federale wet, een decreet, een ordonnantie of een verordening.

Het gebruik van de notie 'geschillen over de toepassing van een belastingwet' als criterium van de volstreekte bevoegdheid heeft nog tot gevolg dat de rechterlijke macht uitspraak zal kunnen doen over de wettelijkheid van om het even welke individuele toepassing van een belastingnorm. Sommige individuele fiscale rechtshandelingen - zoals het (niet-) toestaan van termijnverlengingen (artikel 311 WIB/92), het (niet-)toestaan van uitstel van betaling of afbetaling van de belasting (artikel 10 w. 15 mei 1846, thans artikel 66 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit), het (niet-) toestaan van uitstel van betaling van de 'onbetwistbaar verschuldigde belasting' (artikel 410, derde lid WIB/92), het (niet-)vrijstellen van de betaling van nalatigheidsintresten (artikel 417 WIB/92) en het opleggen van een zekerheids- of borgstelling (artikel 420 WIB/92) - konden tot dusver, bij gebrek aan bijzondere bevoegdheid van de rechterlijke macht, slechts bij de Raad van State worden aangevochten.

Normatieve fiscale rechtshandelingen van hun kant zullen, zoals voorheen, uitsluitend kunnen worden aangevochten bij het Arbitragehof of de Raad van State, naargelang het gaat om een formele wet (artikel 142 van de Grondwet; artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof) of een verordening (artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Dit neemt niet weg dat de wettelijkheid van een fiscale norm zijdelings bij de gewone rechter kan worden betwist, dat wil zeggen wanneer die norm de grondslag uitmaakt van de rechtstreeks aangevochten, individuele fiscale rechtshandeling (artikel 142 van

de Grondwet en artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, respectievelijk artikel 159 van de Grondwet).

Uiteraard kunnen bij de rechterlijke macht, overeenkomstig de artikelen 17 en 18, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek slechts vorderingen worden ingesteld wanneer de eiser daarbij een reeds verkregen en dadelijk belang heeft. Dit betekent dat de rechtsvordering van de belastingplichtige tegen de fiscus slechts toelaatbaar is, benevens in de hierboven vermelde gevallen waarvoor de Raad van State niet langer bevoegd is, om een ten onrechte gevestigde, uitvoerbare belastingtitel te betwisten of om een onverschuldigd betaalde belasting terug te vorderen. (Parl. St. Kamer 199-98, nrs 1341-1342-1, 35)";

Overwegende dat in diezelfde Memorie van Toelichting ook nog benadrukt wordt dat "de uitoefening van de jurisdictionele functie in fiscale zaken, (...) voortaan radikaal geïntegreerd (wordt) in de rechterlijke macht" (Ibid., 2);

Overwegende dat uit het bovenstaande blijkt dat het de bedoeling van de wetgever is dat de Raad van State alleen nog maar bevoegd is voor "normatieve fiscale rechtshandelingen" en dat al de andere geschillen onder de bevoegdheidssfeer van de rechterlijke macht zijn gebracht en dat aldus die bijzondere exclusieve bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg voor geschillen over individuele fiscale rechtshandelingen de algemene residuaire bevoegdheid van de Raad van State uitsluit;

Overwegende dat de administratie van Financiën krachtens artikel 322 WIB92 onderzoeksmaatregelen kan treffen waaronder het horen van derden als getuigen om de juiste heffing van de belasting te verzekeren; dat zulks evenwel moet geschieden overeenkomstig bepaalde regels, die onder meer vervat zijn in de artikelen 322, tweede lid, 325 en 326 WIB92; dat als er over het horen van getuigen onder eed een geschil bestaat, er in de huidige stand van geding en

gelet op wat voorafgaat niet ingezien wordt hoe een betwisting hierover die een formeelrechtelijke betwisting is, niet moet ingepast worden in een geschil "betreffende de toepassing van een belastingwet" of, integendeel, hoe dergelijk geschil zou kunnen behoren tot de categorie van geschillen betreffende een "normatieve fiscale rechtshandeling" waarover de Raad van State bevoegd zou zijn gebleven;

Overwegende dat het betoog van verzoeker er aldus de Raad niet toe kan brengen aan de exceptie van onbevoegdheid een hoge graad van ernst te ontzeggen en dat derhalve uit het vorenstaande geconcludeerd moet worden dat de exceptie van onbevoegdheid een zo hoge graad van ernst vertoont dat de Raad er in de huidige stand van het geding gevolg moet aan geven,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van de vordering, bepaald op zeventuizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op tweeëntwintig december 1900
negenennegentig, door :

de H.	L. HELLIN,	wnd. voorzitter, staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

L. HELLIN.